

انگلیس به ایران به چشم «آقای گاز» می‌نگرد!

ایفا کنند، نقشی مثل تمدید وام‌های ایران به ژاپن و آلمان که در حقیقت در برن [سوئیس] پیرامون آن تصمیم‌گیری شد.

● گزارش: با اینهمه ایران مبالغ زیادی بدهی خارجی دارد، فکر می‌کنید موافقت با تأخیر در پرداخت بدهی‌ها چقدر به ایران کمک می‌کند.

هیلتون: بله، اما پول یک مسأله اعتمادی است، اگر اعتماد باشد، پول همیشه هست. می‌دانید که تمدید مدت بازپرداخت وام فقط یک تنفس مصنوعی است برای جان گرفتن، و فرصت یافتن برای پرداخت وام. تاکنون پرداخت اقساط ۴ میلیارد دلار از بدهی‌های ایران تمدید شده و شاید این رقم تا ۸ میلیارد هم برسد. ایران باید نفس بکشد تا برای پرداخت الباقی قرضه‌های خود فرصت داشته باشد.

من فکر می‌کنم اگر پس از تمدید مهلت پرداخت وام‌های شما مدیریت صحیحی هم اعمال شود، اعتماد کشورها به شما مجدداً بر می‌گردد. در آن صورت بدهی مطرح نیست. کشورهای پیشرفته نیز بدهی دارند اما داد و ستد آنها دچار رکود نمی‌شود. در صورت بازگشت اعتماد، اعتبار هم بر می‌گردد و توسعه دچار رکود نمی‌شود. فراموش نکنید که مشکل بازپرداخت بدهی شما از ژوئن ۱۹۹۲ آغاز شد و قبل از آن مشکلی وجود نداشت. مدتی قبل ۲ کارشناس از بانک مرکزی لندن برای بررسی وضعیت بدهی‌ها به ایران آمدند. من فکر می‌کنم شما کمتر از ۳۰ میلیارد دلار بدهی دارید (حدود ۲۸ میلیارد) و با توجه به این که سررسید ۱۲ میلیارد آن هنوز نرسیده و حدود ۸ میلیارد نیز تمدید شده است، نباید مشکل داشته باشید.

ایران و بازار مشترک

● گزارش: برگردیم به مبادلات بازرگانی... قبل از انقلاب، ایران در بازار مشترک امتیازهایی داشت... مثلاً در زمینه صدور قالی و خشکبار از امتیازهایی برخوردار بود، برای تجدید چنین امتیازهایی چه باید کرد؟ یک موضوع دیگر این که اکنون اقلامی از صادرات سنتی ایران از طریق واسطه‌ها به کشورهای عضو بازار مشترک می‌رسند،

اقتصادی شده و هم اکنون نیز اولین کشوری است که از رکود خارج شده است. تجارت ما با ایران در حال توسعه است. در سال ۱۹۹۲ صادرات به ایران ۶۰ میلیون پوند بود اما در سال ۱۹۹۳ این رقم به ۵۰۰ میلیون پوند رسید و ما از آن راضی هستیم.

مهم‌تر این که ایران علاوه بر جمعیت ۶۰ میلیونی خود، پلی است برای حرکت به سوی ۵۰ میلیون نفر جمعیت کشورهای آسیایه میانه. گرچه درآمد ارزی ایران کم شده است اما انگلستان به ایران به چشم یک کشور توانمند نگاه می‌کند. ما علاقه‌مندیم با ایران به کارهای تولید صنعتی مشترک پردازیم، تا ارزش افزوده حاصل از تولید مشترک (مونتاژ، تولید تحت لیسانس و...) منافع دو کشور را افزایش

● گزارش: از روند مبادلات بازرگانی بین ایران با کشورهای راضی هستید؟

هیلتون: در مجموع راضی هستم، ولی وضع می‌تواند از این هم بهتر باشد. سال گذشته میزان مبادلات تجاری دو کشور افزایش یافت. در این سال صادرات انگلستان به ایران بیش از ۵۰۰ میلیون پوند بوده (قیمت هر پوند اکنون در بازار آزاد حدود ۳۶۰۰ ریال است) و نرخ رسمی آن در بانک مرکزی ایران نیز ۲۵۰ میلیون پوند صادرات به کشور ما داشت. این ارقام نشانگر کار بیشتر، سود متقابل و ایجاد رفاه برای طرفین است.

● گزارش: چه مقدار از صادرات ایران به انگلستان را نفت خام تشکیل می‌دهد؟

هیلتون: حدود ۷۰ درصد (نزدیک به ۱۸۰ میلیون پوند) بقیه صادرات ایران به انگلیس شامل فرش، میوه و کالاهای

انگلستان به ایران آینده به عنوان آقای گاز، جهان می‌نگرد... جهانی که در آن به قول وابسته تجاری انگلیس در تهران، گاز سوخت بشریت را تشکیل می‌دهد...

این آینده چندان دور نیست. ذخایر نفتی جهان طی سالهای آینده رو به افول خواهد گذاشت و آن‌گاه گاز در دسترس‌ترین منبع انرژی خواهد بود، و ایران، هم اکنون به عنوان دومین کشوری که عظیم‌ترین ذخایر گاز را در جهان دارد، شناخته شده است.

شاید بتوان گفت یک دلیل توافق‌های مالی اخیر کشورهای نظیر ژاپن، آلمان، فرانسه و اتریش بر سر تأخیر پرداخت بدهی‌های سر رسید شده، و از موعد گذشته کشورمان به همین واقعیت مربوط می‌شود که آنان به ایران در جهان بدون نفت آینده به عنوان کشوری که می‌تواند تأمین‌کننده انرژی مورد نیاز آنها باشد می‌نگرند.

طبعاً هم انگلیس که نیک آگاه است ذخایر نفت دریای شمال در آینده‌ای نه چندان دور به پایان خواهد رسید دیدگاه مشابهی نسبت به ایران آینده دارد و شاید به دلیل همین تکرش است که علی‌رغم افت و خیزهایی که طی سالهای اخیر در روابط دو کشور (و بویژه پس از ماجرای سلمان رشدی) حاکم بوده یکی از خیره‌ترین کارشناسان بازرگانی - دیپلماتیک خود را مأمور خدمت در ایران کرده است.

آقای میش هیلتون وابسته تجاری کنونی انگلستان که ۲۰ سال را در خدمت دیپلماسی کشورش گذرانده غالباً مأمور خدمت در کشورهایی بوده که مشکلات سیاسی یا اقتصادی داشته‌اند.

مصاحبه‌ای که در پی می‌آید به تمایل آقای هیلتون انجام شده و حاوی نکاتی پیرامون روابط تجاری ایران با انگلستان و بازار مشترک، نحوه تکرش لندن به روند توافق‌های مالی اخیر کشورهای نظیر فرانسه، آلمان و ژاپن با ایران و پیش‌بینی‌های وابسته تجاری انگلیس در مورد اوضاع اقتصادی آینده ایران است.

میش هیلتون وابسته بازرگانی انگلستان در ایران

دهد. اما باید بینیم روزهای آینده چه پیش می‌آید؟

● گزارش: با توجه به کاهش درآمد ارزی ایران و کاهش حجم خریدهای خارجی، فکر می‌کنید این کاهش شامل خرید از انگلستان هم می‌شود و اگر شد، چه راهی برای جلوگیری از این کاهش به نظرتان می‌رسد؟

هیلتون: ماهیت تولیدات صنعتی انگلستان اشتغال‌زا و مولد ثروت است. دولت ایران به هر صورت باید در اندیشه گردش چرخهای صنعتی کشور باشد. برای گردش چرخهای صنعتی باید ماشین‌آلات وارد شود.

از طرف دیگر لندن مرکز استقرار بانکهای جهانی است. بانکهای ایران هم در لندن شعبه دارند. به نظر من بانکهای ایرانی می‌توانند نقش مهمی در این زمینه

سنتی و ماشین‌آلات است.

● گزارش: در سالهای اخیر نام بسیاری از مارکهای تجاری معروف انگلستان در اذهان ایرانی‌ها فراموش شده و ساخته‌های ژاپن و کشورهای شرق دور جای بسیاری از کالاهای انگلیسی را گرفته است، نسل جوان ما بدفورد، لیستر، پارکر و... را به یاد نمی‌آورد. کشور شما به عنوان یکی از طرف‌های قدیمی تجارت با ایران، چه اقداماتی را در برنامه دارد تا دادوستد فی مابین گسترش یابد؟

هیلتون: تولیدات انگلستان کیفیت خوبی دارند، لذا هر وقت بار دیگر در بازار ایران عرضه شوند شهرت گذشته خود را باز خواهند یافت. در نظر داشته باشید انگلستان در یکی دو سال گذشته اولین کشوری بود که وارد مرحله رکود

به نفع ایران است که بیشتر مصرف کند!

مثلاً کشمش ایران توسط یونانی‌های خریداری و به عنوان کشور یونانی به بازار مشترک فروخته می‌شود. چنین شرایطی چه تأییراتی در روابط بازرگانی با اروپا بویژه بازار مشترک خواهد داشت؟

هیلتون: تمامی تصمیم‌گیری‌های مربوط به بازار مشترک در بروکسل انجام می‌شود.

● گزارش: ولی شما به عنوان یک عضو ذی‌نفع این بازار مطرح هستید؟

هیلتون: بله اما کل خدمات تجاری در دست مرکز بازار بروکسل است. ما نفوذ داریم و توصیه هم می‌کنیم اما تصمیم‌گیری نهایی با آنهاست.

● گزارش: گرجه اتحاد اروپا باعث از بین رفتن مرزهای کشورهای این اتحادیه شده اما برای جهان خارج، بویژه کشورهای جهان سوم حصار نفوذ ناپذیر برگرد مجموعه بازار اروپا کشیده است. این وضع چه تأییری در تجارت جهان سوم با اروپا خواهد داشت؟

هیلتون: یکی از اهداف برداشتن مرزها در اروپا، بزرگ کردن بازار، و در نهایت واردات بیشتر از جهان سوم است. ما متقدیم هر کشوری که بخواید مرفه شود باید اجازه دهد شرکایش هم مرفه شوند. ایران نیز اکنون عضو «اکو» است. ایران یک عضو قوی «اکو» و دارای منابع و استعدادهای فراوان است. من فکر می‌کنم در ۱۰-۲۰ سال آینده اکو که ایران عضو قدرتمند آن است همکاری مناسبی با اروپا داشته باشد. مهمتر این که برقراری یک ارتباط مناسب، از اکو یک بازار مشترک منطقه‌ای خواهد ساخت.

● گزارش: به عنوان یک کارشناس بازرگانی، پیوستن ایران به گات را برای ایران مفید می‌دانید؟ گات چه امتیازاتی نصیب ایران خواهد کرد؟

هیلتون: اخیراً ایران برای اولین بار برای پیوستن به گات وارد مذاکره شده است. منطقی به نظر می‌آید که پس از پیوستن به گات، هر تولیدی که در ایران مزیت نسبی دارد به دنیا صادر شود. در مجموع، بودن ایران در گات به معنای صادرات بیشتر کشور شماست. صادرات بیشتر با تعرفه کمتر.

● گزارش: به نظر شما سیاست دروازه‌های باز برای اقتصادی‌های

نظیر ایران مفید است یا مضر؟ در نهایت این سیاست‌ها چه عواقبی برای این کشورها به بار خواهد آورد؟

هیلتون: من شخصاً تجارت آزاد را می‌پسندم. تجارت آزاد و دروازه‌های باز برای همه مفید است. بخصوص برای شما که نفت دارید، فرش دارید، پسته دارید، کالاهای سنتی، خاویار و حتی کالاهای صنعتی برای صدور به جهان دارید.

مردم تحصیل کرده و با هوش زیاد دارید. شما می‌دانید که جهان چه می‌خواهد؟ ایران کشوری نسبتاً پیشرفته، با اقتصادی نسبتاً پیشرفته و توسعه یافته است. به نفع ایران است که به عنوان یک تولیدکننده، بیشتر تولید کند و بیشتر مصرف کند.

با پیوستن به گات بیشتر تولید می‌کنید، بیشتر صادر می‌کنید و ارزانتر هم وارد می‌کنید. شما یک مسأله مهم را نباید فراموش کنید. این که، گاز سوخت آینده بشریت است. گاز باید جایگزین نفت شود و شما آقای گاز جهان هستید... ایران دومین کشور دارنده گاز در جهان است. به یاد داشته باشید سوخت آینده جهان در دست شماست. گاز ارزانتر از نفت است. همچنین گاز از نظر محیط زیست بسیار مناسب‌تر از نفت است و به شما قدرت خوبی می‌دهد. شما می‌توانید تکنولوژی وارد کنید و این کار را هم می‌کنید، این هم یک مزیت نسبی دیگر است که دارد نصیب شما می‌شود.

لوییا و ماشین‌آلات ● گزارش: اما مزیتی که وابستگی ما را به شما بیشتر می‌کند، چون دفن آخر، و کلید تکنولوژی در دست شماست.

هیلتون: خیر. ایران در زمینه نفت، پتروشیمی و گاز خیلی پیشرفت کرده است. ایران در شرایطی قرار دارد که می‌تواند ماشین‌آلات مربوط به صنعت نفت و گاز و معدن را تولید کند.

● گزارش: از ۵۰ میلیون جمعیت آسیای میانه صحبت کردید، ایران به علل مختلف سیاسی و اقتصادی، تجارت با کشورهای آسیایی را پیش از پیش مورد توجه قرار داده است، یکی از این دلایل همان کمبود درآمدهای ارزی است، پاره‌ای از

کشورهای آسیایی با ایران معامله تهاتری انجام می‌دهند. مثل چین که کشور ما اخیراً خریدهای صنعتی زیادی از آن داشته (ماشین‌آلات مربوط به کارخانجات سرب، روی و سیمان) با این وضع دو سؤال مطرح می‌شود:

۱- این روند در نهایت به نفع اقتصاد غرب تمام خواهد شد؟

۲- با توجه به این که صنایع ایران براساس الگو و استانداردهای غربی پایه‌گذاری شده است، ورود صنایع و ماشین‌آلات کشورهای آسیایی چه تأییری بر صنعت ایران می‌گذارد؟

هیلتون: خرید کردن یا خرید نکردن شما فرقی برای غرب نمی‌کند بالاخره در دنیا همه یا خریدارند یا فروشنده...

می‌توان با مبادله لوییا هم ماشین‌آلات خرید. اما از نظر تاریخی صنعت و تکنولوژی ایران به آلمان و انگلستان وابسته بود و این نشانگر انتخاب شما است. کالاهای صنعت اروپایی کیفیت برتر و البته قیمت گرانتری دارد. صنایع و کالاهای چینی و ژاپنی کیفیت کمتر و البته قیمت ارزانتری دارد. اگر به دنبال ارزانی می‌گردید به نفع شماست که از آنها خرید کنید.

● گزارش: بیه جهان سوم و موضعگیری‌های کشورهای صنعتی در مقابل آن پودازیم... اطلاع دارید که طی دهه اخیر قیمت مواد اولیه (نفت، سرب، روی، کاکائو، قهوه و دیگر مواد معدنی و کشاورزی) در بازارهای جهانی مرتباً کاهش یافته است در حالی که کشورهای تولیدکننده همین مواد ناگزیر کالاهایی را که بر اثر تورم جاری در غرب سال به سال گرانتر می‌شود به بهای بیشتری می‌خرند. مثلاً اگر ده سال قبل ایران می‌توانست در قبال صدور یک قطعه قالی یک دستگاه اتومبیل اروپایی بخرد اکنون باید دو قالی برای یک اتومبیل بدهد.

این روند تاکی می‌تواند ادامه داشته باشد؟ هم اکنون جهان به دو قطب صنعتی و غیرصنعتی تقسیم شده است. اگر این روند ادامه یابد پی‌تردید جهان ما عبارت خواهد شد از ده - دوازده کشور فوق‌العاده ثروتمند و ۱۳۰ - ۱۴۰ کشور بسیار فقیر، به عنوان یک کارشناس

اقتصادی، آینده جهان را از این دیدگاه چگونه ارزیابی می‌کنید؟

هیلتون: به این سادگی دنیا را جمع‌بندی نکنید، همه کشورها در آن واحد پیشرفته نبوده‌اند. اقتصاد انگلستان همراه با گذشت زمان متحول شده است، ما هم زمانی نفت صادر می‌کردیم. ۶۰ سال قبل انگلستان کالاهای محصول صنایع سنگین مانند کشتی صادر می‌کرد. امروز چون تولید آن ارزان تمام نمی‌شود صادر نمی‌کنیم. در ۲۰ سال گذشته تعدادی از کشورهای آسیایی (مانند تایوان، سنگاپور و اندونزی) پیشرفت کرده‌اند و امروز اکثر کالاهای صنعتی مثل محصولات نساجی را با قیمتی ارزانتر تولید می‌کنند و از صادرات خوبی نیز بهره‌مند هستند.

زمانی ایران تنها تولیدکننده نفت بود، اما هم اکنون وضع در حال تغییر است. هم اکنون در زمینه گاز می‌تواند حرف اول را بزند. می‌توانید در آینده مبادلات زیادی با آسیای میانه داشته باشید، چراکه اقتصاد ایران بسیار پیشرفته‌تر از کشورهای آسیای میانه است. به هر صورت من فکر می‌کنم کشورها در حال تکامل هستند. الگوهای کشورهای مثل انگلستان، ایران و اندونزی در حال تغییر و در حال تکامل است. خیلی ساده‌انگاری است که تصور کنیم فقط دو قطب فقیر و غنی خواهیم داشت.

● گزارش: آقای هیلتون آخرین سؤال مربوط می‌شود به ذهنیت و خاطره مردم ایران از انگلستان، از دیگ آش کنسولگری انگلیس در تبریز گرفته تا اصطلاحاتی مانند انگلستان پیر استعمار. به نظر شما مردم ما در باره انگلستان چگونه فکر می‌کنند و این چه تأییری در روابط تجاری فیما بین دارد؟

هیلتون: البته مردم تخیل فعال و زنده‌ای دارند، اما این مسائل محصول تاریخ دو کشور است و کم‌کم از بین می‌رود. باید صبر کنیم تا آن عده از مردم که چنین فکر می‌کنند درک کنند که این فکر امروز کاربرد ندارد و ما می‌خواهیم با اقدام متقابل روابط تجاری خود را توسعه دهیم. این موضوع را اگر عده‌ای درک کنند خوب است.